

MI A PÁRKAPCSOLATI ERŐSZAK?

Sok idős nő él párkapcsolatban, de sajnos nem minden kapcsolatra jellemző a kölcsönös szeretet és tisztelet. Párkapcsolati erőszaknak nevezzük, amikor valakit a jelenlegi vagy volt házastársa, élettársa vagy partnere rendszeresen bánt, kihasznál, ellenőrzése alatt tart. Vannak, akik már évtizedek óta szenvednek ettől, mások időskorukban válnak áldozattá. Ez a szórólap információt és támogatást nyújt az érintett nőknek és segítőknek.

A PÁRKAPCSOLATI ERŐSZAK FAJTÁI

A párkapcsolati erőszaknak számos megnyilvánulási formája van, az alábbiakban azokat soroljuk fel, amelyek az idős nőket leginkább érintik:

Szóbeli erőszak: A bántalmazó sértegeti az áldozat, vagy annak családtagjait, barátait. Gúnyolódik vele, büntetésből nem szól hozzá, kiabál vele, megfenyegeti.

Lelki erőszak: A bántalmazó az áldozat önbizalmát lerombolja, önálló döntéseit nem fogadja el. Mindehért őt okolja, még a saját erőszakos kitörései miatt is. Megfélemlítően viselkedik: tör-zúz, megrongálja az áldozat értéktárgyait, csapkod, üvöltözik.

Testi erőszak: Az elkövető lökdösi, megüti, fojtogatja a bántalmazottat, a haját húzza, rázza, fegyverrel, késsel fenyegeti. Az áldozat mozgásszabadságát, testi igényeit korlátozza: gyógyszereit elveszi, bezárja, kizárja, éhezteteti vagy szomjaztatja.

Szexuális erőszak: A bántalmazó olyan szexuális tevékenységre veszi rá az áldozatot, amelyet az nem akar, a szexszel fájdalmat okoz neki vagy megalázza; megerőszakolja vagy intim testrészeit megsebesíti. Pornót nézet vele, szexuális töltetű megjegyzéseket tesz rá, szégyent kelt benne a teste miatt, fiatalabb nőkhöz hasonlítja.

Gazdasági erőszak: A bántalmazó nem engedi, hogy az áldozat rendelkezzen a saját pénzével, elveszi tőle

az értékeit, nyugdíját, és csak saját belátása szerint ad belőle. Hitelt vesz fel az áldozat nevére, kifosztja, a saját nevére íratja az ingatlanját, végrendeletet írat vele, egyedül rendelkezik a közös vagyon felett.

Elszigetelés: A bántalmazó megszabja, hogy mit csinálhat az áldozat, kivel találkozhat, ki látogathatja meg. Nem engedi, hogy a családjával beszéljen, elutazzon, pénzt tartson magánál. Elzárja előle a telefont, magánál tartja a kulcsokat, elolvassa a levelezését, átkutatja a táskáját, minden lépését ellenőrzi.

Gondozáshoz kapcsolódó erőszak: Az elkövető a ráutalt áldozat gondozását elhanyagolja (pl. nem fürdeti, eteti, öltözteti megfelelően), elveszi tőle a szükséges gyógyszereket, gyógyászati segédeszközöket (pl. mankó, kerekesszék, hallókészülék). Az áldozat gondozása során fájdalmat okoz neki (pl. fésülés közben húzza a haját, rángatja), túl sok altatót ad be neki. Büntetésből megtagadja tőle a kedvenc ételeit, tevékenységeit, a megkérdezése nélkül kidobálja a holmiját.

Akit erőszak ér, annak jár a védelem és a támogatás. A bántalmazás nem magánügy, a legtöbb formáját törvény tiltja, bárki is követi el. Senkinek nincs joga erőszakosan és tiszteletlenül bánni Önnel!

Kik vannak a legnagyobb veszélyben?

Bárkit érhet erőszak, de különösen veszélyeztetett az...
...akit a házastársa vagy partnere gondoz;
...aki bántalmazó házastársát vagy partnerét gondozza;
...akinek saját magánál jóval fiatalabb partnere van;
...aki a válás után kényszerűségből él együtt volt férjével;
...aki (általában az évtizedek óta tartó bántalmazás következtében) mentális betegségtől vagy függőségtől szenved.

MIÉRT NEHEZEBB AZ IDŐS BÁNTALMAZOTT NŐK HELYZETE?

Az idősebb nők sokszor nehezebben kapnak segítséget, mint a fiatalabbak, mert...
...kevesebb családi és baráti kapcsolatuk van, ritkábban járnak el otthonról;

... előfordul, hogy környezetük tud ugyan a bántalmazásról, de közömbös iránta;
...testi vagy szellemi állapotuk miatt nehezebben tudják megvédeni magukat, elmenekülni vagy segítséget kérni;
...sokszor egész nap össze vannak zárva a bántalmazóval;
...a környezetük azt sugallja, hogy ki kell tartaniuk a bántalmazó mellett;
...kevesebb információhoz jutnak hozzá, kevesebb technikai eszközt használnak;
...gyerekeik gyakran vonakodnak kiállni mellettük a másik szülővel szemben;
...a szakemberek (szociális munkás, orvos, rendőr) nincsenek kiképezve arra, hogy felismerjék és szakszerűen kezeljék a bántalmazásnak ezt a formáját, nincsenek elérhető szolgáltatások, menhelyek.

Ki lehet még elkövető?

Nem csak a házastárs vagy partner követhet el idős bántalmazást, hanem családtag vagy gondozó is. Előfordul, hogy valakit a gyereke, (általában a fia) bánt és használ ki, ami különösen fájdalmas és megalázó a bántalmazott számára. Vannak, akik úgy gondolják, hogy egy anyának mindent el kell viselnie, fel kell áldoznia magát a gyerekéért, vagy szégyellnie kell magát, ha ilyen helyzetbe kerül. Ezek azonban veszélyes tévhitek. Valójában a bántalmazás senkinek sem megengedett, és mindig kizárólag az elkövető a felelős érte. **Önnek joga van hozzá, hogy megvédjék attól, aki bántja, akkor is, ha a saját gyereke az. A békés időskor minden nőnek jár!**

KITŐL KAPHAT SEGÍTSÉGET, AKIT ERŐSZAK ÉR?

Az erőszak nem szűnik meg magától, ha senki nem lép közbe, egyre súlyosabb lesz, akár halálos kimenetelű is. **Az az idős nő, akit erőszak ér, együttérzést és támogatást érdemel.**

Minél több személytől és intézménytől kér segítséget az áldozat, annál nagyobb az esélye, hogy sikerül megszüntetni az őt érő erőszakot.

Általános segélyhívó 112

Rendőrség 107

Mentők 104

Családsegítő szolgálat

Családtagok, rokonok, barátok, szomszédok

Orvos, házi gondozó

NANE Segélyvonal bántalmazott nőknek

SEGÍTŐKNEK

Milyen figyelmeztető jelekből veheti észre, hogy idős rokona, ismerőse vagy ügyfele erőszak áldozata?

- Nehezen megmagyarázható sérülések az érintetten.
- Az anyagi függetlenség teljes hiánya, vagy az érintett indokoltnál nagyobb pénzügyi kontrollálása.
- Az érintett az élet apró, mindennapi dolgaiban (étkezés, öltözködés, lakberendezés stb.) sem hozhat önálló döntést.
- Az érintett nem tarthat fenn önálló kapcsolatot rokonaival, ismerőseivel, szomszédjaival.
- Az érintettnek nincs módja négy szemközti beszélgetésre.
- Az érintett riadt, alárendelődő, engedelmes viselkedésű a partnerével.

Hogyan segíthet?

- Hallgassa meg az érintettet, biztosítsa az együttérzéséről. Sose hibáztassa az áldozatot!
- Tájékozódjon a párkapcsolati erőszaról, kérjen tanácsot a NANE Segélyvonalon.
- Mérje fel a veszély mértékét, és ha indokolt, tegyen jelzést a hatóságok felé.
- Nyújtson segítséget az érintettnek amindennapjaiban (pl. étkezés, gyógyszerek beszerzése).
- Segítsen feltérképezni a bántalmazott rendelkezésére álló lehetőségeket.
- Kísérje figyelemmel az áldozat sorsát akkor is, ha nem történik gyors változás.

AJÁNLOTT OLVASMÁNYOK

Patricia Evans: *Szavakkal verve*. Budapest, 2004, Háttér Kiadó – NANE Egyesület.

NANE Egyesület: *Miért marad?* Budapest, 2015.

Tóth Olga - Galántai Júlia: *Figyeljünk rájuk! Hogyan léphetünk fel az idős nőket érő partnerbántalmazás ellen? Útmutató a szociális intézmények és civil szervezetek számára*. Budapest, 2013 MTA TK SZI

AJÁNLOTT HONLAPOK

www.nane.hu,
www.facebook.com/NANEegyesulet
<http://www.ipvow.org/hu/>
www.patent.org.hu,
www.facebook.com/patent.egyesulet
www.nokjoga.hu

Ez a szórólap a „Mind the Gaps! Figyeljünk rájuk! Hogyan léphetünk fel az idős nőket érő párkapcsolati erőszak ellen” című projekt kiadványai alapján készült. A kiadványokat letöltheti és a projektről további információkat szerezhet a következő weboldalon:

www.ipvow.org

Kiadja a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület
1447 Budapest, Pf. 502.
Bankszámlaszám: 16200010-10045143 (MagNet Bank Zrt.)
Adószám: 18060339-1-42

www.nane.hu

e-mail: info@nane.hu

Ez a szórólap az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap támogatásával készült 2015-ben.
Szabadon fénymásolható!

IDŐS NŐKET ÉRŐ PÁRKAPCSOLATI ERŐSZAK SOSEM KÉSŐ VÁLTOZTATNI!

NANE
SEGÉLYVONAL
BÁNTALMAZOTT NŐK ÉS
GYEREKEK SZÁMÁRA
06 80 505 101
H,CS,P 18-22H, K 10-22H, SZE 12-16H
WWW.NANE.HU • WWW.NOKJOGA.HU

NANE
NŐK A NŐKÉRT EGYÜTT
AZ ERŐSZAK ELLEN EGYESÜLET